



Către: Dorin RECEAN
Prim-ministrul Republicii Moldova

Igor GROSU
Președintele Parlamentului Republicii Moldova

Copie: Dumitru ALAIBA
Viceprim-ministru, Ministrul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Radu MARIAN
Președintele Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe

Natalia BEJAN
Director general al Agenției de Investiții

Nr. 10 din 29 ianuarie 2024

Ref.: Propuneri de îmbunătățire a mecanismului de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului

Stimați domni,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Înaintăm prezenta scrisoare cu referire la cadrul normativ de reglementare a mecanismului de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului în Republica Moldova.

Regimul de control asupra investițiilor este instituit prin Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului adoptată de Parlamentul Republicii Moldova la 11 noiembrie 2021. Legea este pusă în aplicare prin hotărârea Guvernului nr. 585/2016 cu privire la Consiliul pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională.

Adoptarea Legii nr. 174/2021 a fost influențată de fortificarea normelor de verificare prealabilă a investițiilor străine instituite atât la nivel european prin Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și Consiliului, cât și la nivelul țărilor europene, cu scopul de a preveni eludarea mecanismelor de examinare a investițiilor străine directe și de a înlătura riscurile la adresa securității sau ordinii publice în cadrul UE.

Totuși, lacunele legislative, normele neclare și greu de a fi executate, care se conțin în Legea nr. 174/2021, pun investitorii în fața unor riscuri semnificative de interpretare și aplicare incorectă a acesteia. Acest fapt creează incertitudini cu privire la tratamentul investițiilor străine directe și poate descuraja efectuarea lor în economia Republicii Moldova.



Chiar dacă adoptarea Legii a avut o cauză clară și un scop legitim, și ținând cont de faptul că nu se constată existența unei practici largi de aplicare a ei, AmCham Moldova consideră că legea, în lipsa unor intervenții bazate pe studii și bune practici internaționale, contribuie la menținerea riscurilor de denaturare a investițiilor în Moldova.

Asociația este interesată în a contribui la îmbunătățirea prevederilor cadrului normativ luând în considerare bunele practici internaționale, în vederea protecției investițiilor curente și excluderii oricăror potențiale neclarități care pot apărea în viitor.

În acest scop, cu suportul strategic al Centrului Internațional pentru Inițiative Private, la inițiativa AmCham Moldova, Institutul CELIS a analizat cadrul normativ național în domeniul controlului investițiilor în domeniile de importanță pentru securitatea statului sub aspectul corespunderii acestora bunelor practici internaționale.

Solicităm respectuos să considerați recomandările pentru îmbunătățirea cadrului normativ preluate și, acolo unde a fost cazul, adaptate/completate, din raportul Institutului CELIS, elaborat pentru AmCham Moldova, pe care le prezentăm atenției dumneavoastră în documentul anexat la prezenta scrisoare.

Suntem deschiși pentru a participa la consultările publice de îmbunătățire a prevederilor cadrului normativ în domeniu și pentru a formula propuneri pe marginea redacției fiecărei norme analizate.

Cu respect,

Mila Malairău


Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Legenda Tabelului

	Chestiuni critice
	Chestiuni relevante
	Comentarii suplimentare

Legea nr. 174 din 11 noiembrie 2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
Domeniul de aplicare			
	Art. 2 Participație calificată – înseamnă deținere directă sau indirectă a cel puțin 10% din capitalul social sau din drepturile de vot ale persoanei juridice ori deținere care face posibilă exercitarea unei influențe asupra administrării persoanei juridice la luarea deciziilor în adunarea generală sau în organul de conducere al acesteia, reprezentând mai puțin de 10% din capitalul social ori din drepturile de vot ale acestei persoane juridice;	Referirea la „luarea deciziilor” lasă deoparte situația în care influența nejustificată a investitorului se exercită printr-o blocare a companiei țintă (în special în infrastructura critică).	Recomandăm extinderea formulării prin includerea situațiilor de lipsa luării deciziilor din partea investitorului.

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
<p>Art. 3 alin. (1) lit. a)</p>	<p>deținerea controlului, procurarea / dobândirea sau majorarea unei participații calificate sub formă de acțiuni sau părți sociale din capitalul social al unei persoane juridice, inclusiv al unei persoane juridice care realizează deja investiții în domeniile de importanță pentru securitatea statului, sau deținerea controlului asupra acestei persoane juridice;</p>	<p>Această prevedere pare prea largă, deoarece, de exemplu, nu orice achiziție minoră a drepturilor de vot declanșează preocupări legate de securitatea (națională) a statului.</p>	<p>Recomandăm introducerea:</p> <ul style="list-style-type: none"> • anumitor praguri, de exemplu, praguri minime de achiziție de acțiuni / părți sociale. • alte excepții, de exemplu, în ceea ce privește restructurările intra-grup, IMM-urile sau finanțarea start-up-urilor. • propunem înlocuirea definiției generale a „participației calificate” prin introducerea unor praguri minime de participare diferite pentru grupurile de cazuri relevante de domenii și bunuri importante pentru securitatea statului. Domeniile cele mai critice ar trebui asociate cu un prag scăzut de participare (cum ar fi 10

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			<p>% în Germania) pentru a declanșa mecanismul de examinare. Domeniile mai puțin critice pot fi asociate cu praguri care necesită participării mai mari.</p>
	<p>Art. 3 alin. (1) lit. e)</p> <p>încheierea unei tranzacții de vânzare-cumpărare a unor active care fac parte din sau aparțin persoanelor juridice care realizează deja investiții în domeniile de importanță pentru securitatea statului, a căror valoare reprezintă cel puțin 25% din valoarea activelor acestor persoane juridice, conform ultimei situații financiare;</p>	<p>Pragul valoric necesar pentru aplicarea mecanismului de examinare lasă loc pentru tranzacții care nu pot fi revizuite pur și simplu din cauza dimensiunii unei companii-țintă – în pofida potențialelor preocupări legate de securitate.</p>	<p>Dacă lacuna nu este intenționată, recomandăm coborârea pragului reglementat.</p> <p>Abordările statelor membre ale UE sunt foarte eterogene.</p> <p>Achizițiile de active nu sunt acoperite în totalitate de mecanismele de examinare (de exemplu, Franța, Slovenia).</p> <p>În alte cazuri, abordările tind să nu se bazeze pe praguri bazate pe procente/valori, ci acoperă activele critice sau concentrările critice de active prin definiție.</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
	<p>Art. 3 alin. (1) lit. f)</p> <p>încheierea, din numele și/sau în contul unei persoane juridice care realizează deja investiții în domeniile de importanță pentru securitatea statului, a tranzacțiilor financiare, printr-o singură sau mai multe operațiuni legate între ele, sub formă de credit/împrumut sau subvenție, cu persoane din alte state care sunt controlate direct sau indirect de către guvernele altor state.</p>	<p>Sintagma „încheierea tranzacțiilor financiare” ar putea fi interpretată într-un mod foarte extins.</p>	<p>Propunem introducerea unei limite, astfel încât să fie acoperite numai tranzacțiile financiare deosebit de mari. Limita ar trebui să se bazeze pe mărimea investițiilor în Moldova. Posibil aceasta ar putea fi atinsă prin luarea în considerare a investițiilor din ultimii cinci ani.</p>
	<p>Art. 3 (altele)</p>		<ul style="list-style-type: none"> tranzacțiile intragroup ar trebui excluse expres de la aprobare prealabilă, atât în cazul alin. (1) lit. a) (deținerea controlului sau dobândirea ori majorarea participației calificate), cât și în cazul alin. (1) lit. e) (achiziționarea de active) și f) (luarea de împrumuturi), dacă prin asemenea tranzacții nu are loc dobândirea ori majorarea participației calificate de către o persoană terță, care

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			<p>nu face parte din același grup.</p> <ul style="list-style-type: none">• deținerea controlului ar putea fi înlocuită cu preluarea controlului, deoarece legea nu poate avea efect retroactiv, iar investitorii care au fondat sau obținut controlul asupra unui operator din domeniul de importanță pentru securitatea statului până la intrarea în vigoare a legii nu poate fi obligat să renunțe la investiția sa prin neaprobarea investiției efectuate până la intrarea în vigoare a acestei legi.• majorarea de către persoana/persoanele care deja dețin controlul asupra operatorului din domeniul de importanță pentru securitatea statului a cotei sale în capitalul social al acestuia ar putea să fie expres exclusă de la aprobare prealabilă,

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			<p>deoarece asemenea tranzacție nu afectează controlul. Chiar dacă asemenea majorare poate depăși mărimea participației calificate, acest fapt nu trebuie să conteze, dacă cel care majorează cota deja deține controlul.</p>
Restricțiile în realizarea investițiilor			
	<p>Art. 6 lit. b) au fost implicate în activități de spălare a banilor și finanțare a terorismului;</p>	<p>Simpla referire la persoanele „implicate” în spălarea banilor este prea vagă în absența oricăror limite și poate avea, de asemenea, implicații asupra drepturilor omului.</p>	<p>Propunem fie limitarea domeniului de aplicare al interdicției prin praguri relevante, cum ar fi limitele temporale și/sau condamnările penale efective cu o pedeapsă minimă, fie condiționarea investiției de fiabilitatea investitorului, evitând reglementarea unei interdicții absolute.</p>
	<p>Art. 6 lit. c) au fost implicate în activități care afectează securitatea statului sau ordinea publică și nu și-au onorat obligațiile contractuale asumate în</p>	<p>Formularea ca „implicate” este prea vagă și ar putea duce</p>	<p>Recomandăm fie limitarea domeniului de aplicare al interdicției prin praguri relevante,</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
	<p>cadrul tranzacțiilor menționate la art. 3 alin. (1) lit. b)–d);</p>	<p>probabil la restricții (excesiv) de largi.</p>	<p>cum ar fi limitele temporale, fie condiționarea investiției de fiabilitatea investitorului, evitând reglementarea unei interdicții absolute.</p>
	<p>Art. 6 lit. d) ar putea desfășura activități ilegale sau infracționale, în temeiul informațiilor justificate prezentate de către organele competente ale statului;</p>	<p>Formularea „ar putea” este prea vagă, și este probabil să creeze o incertitudine substanțială în practică.</p>	<p>Propunem fie limitarea domeniului de aplicare al interdicției prin definirea tipului de implicare necesar, fie condiționarea investiției de fiabilitatea investitorului, evitând reglementarea unei interdicții absolute.</p>
	<p>Art. 6 lit. e) mențin sau au menținut relații cu instituțiile / autoritățile altor state sau cu persoane fizice sau juridice din alte state care cresc riscul sau reprezintă o amenințare pentru securitatea națională a Republicii Moldova;</p>	<p>Formularea „au menținut relații” este prea vagă și ar putea duce la restricții (excesiv) de largi.</p>	<p>Recomandăm fie limitarea domeniului de aplicare al interdicției prin limite temporale/limbaj mai precis, fie condiționarea investiției de fiabilitatea investitorului, evitând</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			reglementarea unei interdicții absolute.
	<p>Art. 6 lit. f)</p> <p>mențin sau au menținut legături cu grupuri criminale organizate, servicii speciale sau grupări de state străine care au legături cu organizații teroriste internaționale, cu persoane suspectate de apartenență la acestea și care cresc riscul sau reprezintă o amenințare pentru securitatea națională a Republicii Moldova;</p>	<p>Aceeași problemă ca și în cazul art. 6 lit. (e)</p>	<p>Recomandăm fie limitarea domeniului de aplicare al interdicției prin limite temporale/limbaj mai precis, fie condiționarea investiției de fiabilitatea investitorului, evitând reglementarea unei interdicții absolute.</p>
<p>Evaluarea investițiilor și deciziile Consiliului</p>			
	<p>Art. 7 alin. (1)</p> <p>Orice investitor potențial, anterior efectuării activităților investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului prevăzute la art. 4 sau activităților al căror obiect constituie bunuri de importanță pentru securitatea statului prevăzute la art. 5, este obligat să obțină de la Consiliu o aprobare prealabilă.</p>	<p>Solicitarea aprobării prealabile a Consiliului numai înainte ca investitorul să „implementeze” activitatea pare un moment destul de întârziat.</p>	<p>Recomandăm ca investitorul să solicite aprobarea odată ce contractul a fost semnat (dar înainte de closing, de exemplu atunci când părțile încheie un acord obligatoriu).</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
<p>Art. 7 alin. (2) lit. d)</p>	<p>țara sau țările în care își desfășoară activitatea și principalii parteneri de afaceri din țară sau de peste hotare cu care colaborează;</p>		<p>Recomandăm schimbarea conjuncției „sau” în „și” precum și introducerea unei restricții pentru a solicita doar informații referitoare la ultimii 5 ani.</p>
<p>Art. 7 alin. (2) lit. i)</p>	<p>declarația privind intenția de realizare a investiției în mod individual sau în mod concertat, precum și documentele justificative care confirmă acțiunea în mod concertat. Acțiunea concertată a investitorului potențial poate fi constatată și de către Consiliu în baza evaluărilor proprii.</p>	<p>Cerința de a depune documente justificative care confirmă acțiunea în mod concertat este specifică controlului concentrărilor economice. Aceasta ar putea fi irelevant legislației din domeniul ISD.</p>	<p>Recomandăm eliminarea acestei prevederi.</p>
<p>Art. 7 alin. (4)</p>	<p>Consiliul examinează solicitarea în termen de până la 45 de zile de la data primirii acesteia. Dacă solicitarea nu este însoțită de toate documentele și informațiile necesare, termenul de examinare începe să curgă de la data primirii tuturor documentelor și informațiilor respective.</p>	<p>Termenul de 45 de zile pare suficient pentru cazuri simple, dar s-ar putea dovedi a fi destul de restrâns pentru cazuri mai complexe.</p> <p>Cerința de a prezenta „toate” documentele poate fi susceptibilă de tactici de</p>	<p>Propunem introducerea unui sistem în două etape care să diferențieze complexitatea cazurilor și, în consecință, să acorde Consiliului mai mult timp pentru a analiza investiția:</p> <p>Consiliul ar trebui să:</p>



Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
		<p>întârziere dacă documentele necesare nu sunt clar definite.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. deschidă o procedură de evaluare în termen de două luni de la luarea la cunoștință a încheierii contractului de achiziție reglementat de legea în cauză și 2. să dispună restricțiile sau să impună anumite obligații în termen de patru luni de la primirea integrală a documentelor menționate 3. Un termen limită este prelungit dacă, în contextul procedurii de evaluare, Consiliul: <ol style="list-style-type: none"> 1. solicită informații sau documente suplimentare de la un dobânditor indirect sau direct, un vânzător sau o companie națională; sau 2. negociază acorduri contractuale cu părțile implicate în achiziție pentru a proteja interesele menționate.

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			<p>Prelungirea încetează în cazul Subsecțiunii 1 când informațiile sau documentele au fost în totalitate transmise Consiliului și în cazul Subsecțiunii 2 când negocierile încetează.</p> <p>În aceeași ordine de idei, orice extindere a termenelor sau solicitare de informații suplimentare ar trebuie să fie formalizată printr-o decizie administrativă solid argumentată, susceptibilă de contestare în instanța de judecată.</p>
	<p>Art. 8 lit. b) soliditatea financiară a investitorului potențial, în special în raport cu tipul de activitate desfășurată în domeniile de importanță pentru securitatea statului ca rezultat al activității desfășurate în prezent și cu cea preconizată a fi desfășurată după realizarea investiției;</p>	<p>Luarea în considerare a solidității financiare a investitorului ar putea fi considerată că contravine interpretării Comisiei Europene a Regulamentului (UE), conform căreia cadrul UE nu permite examinarea ISD pe motive economice.</p>	<p>Sugerăm alinierea legislației la cadrul existent al UE. Cadrul UE existent nu ia în considerare soliditatea financiară.</p> <p>Mai degrabă, pentru a stabili dacă o investiție străină directă este de natură să afecteze securitatea sau ordinea publică, statele membre și</p>


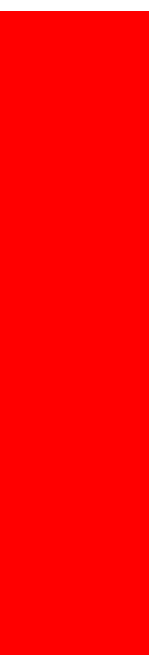
Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
		<p>În special, furnizarea neîntreruptă a infrastructurii critice sau a serviciilor esențiale necesită solvabilitate financiară, dar aceasta poate fi mai bine reglementate în alte domenii, cum ar fi securitatea energetică sau reglementări bancare.</p>	<p>Comisia pot lua în considerare, în special:</p> <p>(a) dacă investitorul străin este controlat direct sau indirect de guvernul unei țări terțe, inclusiv de organisme de stat sau de forțele armate ale acesteia, inclusiv prin structura de proprietate sau prin finanțări semnificative;</p> <p>(b) dacă investitorul străin a fost deja implicat în activități care afectează securitatea sau ordinea publică într-un stat membru; sau</p> <p>(c) dacă există un risc serios ca investitorul străin să desfășoare activități ilegale sau infracționale.</p>
<p>Art. 9 alin. (1)</p>	<p>În urma examinării solicitării investitorului potențial de aprobare prealabilă, Consiliul poate adopta următoarele decizii:</p>	<p>Formularea „poate” implică faptul că Consiliul nu ar fi obligat să emită o decizie.</p>	<p>Sugerăm înlocuirea „poate” cu „trebuie” și introducerea formulei de „aprobare tacită”, adică, cererea de aprobare a investitorilor să fie</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			considerată aprobată dacă Consiliul nu emite o decizie într-un interval de timp stabilit.
Art. 9 alin. (4) lit. a)	în urma examinării cumulative a criteriilor prevăzute la art. 8, este convins că calitatea investitorului potențial, inclusiv soliditatea financiară a acestuia în raport cu investiția preconizată, este adecvată;	A se vedea art. 8 lit. b)	
Art. 9 alin. (4) lit. d)	investiția preconizată nu va afecta capacitatea de aprovizionare a statului cu resurse de producție indispensabile pentru securitatea națională în condiții de criză.	<p>Dacă scopul legislației este de a preveni amenințările la adresa securității statului, referirea doar la condiții de criză pare foarte restrictivă pentru deciziile Consiliului și chiar periculoasă din punctul de vedere al securității aprovizionării.</p> <p>Mai mult, termenul „criză” poate fi supus unei varietăți de interpretări destul de diferite, dacă nu este clar definit.</p>	<p>Propunem, în schimb, referirea la definiția CEJ pentru „ordinea și securitatea publică”</p> <p>CJEU C-373/13, HT vs. Land Baden-Württemberg 24.06.2015</p> <p>Par. 78 (...) s-a constatat deja că noțiunea de „siguranță publică” prevăzută la art. 28 alin. (3) din Directiva 2004/38 acoperă atât securitatea internă, cât și cea externă a unui stat membru (...) și că, în consecință, amenințarea la funcționarea instituțiilor și serviciilor publice esențiale și la</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			<p>supraviețuirea populației, precum și riscul unei perturbări grave a relațiilor externe sau a coexistenței pașnice a națiunilor, sau un risc pentru interesele militare, pot afecta securitatea publică y (decizia Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, par. 44). (...)</p> <p>Par. 79 În ceea ce privește ordinea publică: (...), existența, pe lângă perturbarea ordinii sociale pe care o implică orice încălcare a legii, a unei amenințări reale, prezente și suficient de serioase care afectează unul dintre interesele fundamentale ale societății (a se vedea, în acest sens, decizia Byankov, C-249/11, EU:C:2012:608, par. 40 și jurisprudența citată).</p>
	<p>Art. 11 alin. (6)</p> <p>Dacă în termenele prevăzute la alin. (3) și (4) nu a fost realizată niciuna dintre acțiunile prevăzute la alin. (5), în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a), organul executiv al persoanei juridice, în termen de cel mult 15 zile de la data expirării termenului prevăzut la alin. (4), emite decizia privind</p>	<p>Consecințele inacțiunii organului executiv rămân a fi neclare.</p> <p>De asemenea, prin prisma legislației naționale, nu există reglementări care ar prevedea clar modul de anulare și emitere a părților sociale, la fel</p>	

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
	<p>anularea acțiunilor/părților sociale și emiterea de noi acțiuni/părți sociale în același număr și de aceeași clasă, în cazul societăților pe acțiuni, și în aceeași cotă, în cazul societăților cu răspundere limitată.</p>	<p>cum nu există o procedură descrisă privind modul de anulare și emitere a acțiunilor în cazul aplicării prevederilor acestei legi.</p> <p>Alternativ, propunem ca valabilitatea/intrare în vigoare a contractului de investiții să fie condiționată de aprobarea de către Consiliu, încălcarea cerinței de obținere a aprobării prealabile conducând la faptul că contractul va fi considerat nul.</p>	
Domeniul de aplicare și Bunurile importante pentru securitatea statului			
	<p>Art. 4</p> <p>[grupuri de cazuri]</p>	<p>Lista sectoarelor pare a fi destul de largă și ambiguă.</p>	<p>Majoritatea statelor membre ale UE structurează aceste tipuri de liste pe domenii tematice, sectoare și prin referire la cadrele existente, cum ar fi legile naționale privind infrastructura critică sau lista UE de articole cu dublă utilizare.</p> <p>De exemplu: „în cazul în care compania locala furnizează servicii</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			<p>de cloud computing și infrastructura utilizată în acest scop atinge sau depășește pragurile stabilite în Anexa 4, partea 3, nr. 2, coloana D din Ordonanța de Stabilire a Infrastructurilor Critice” sau „în cazul în care compania locală este o companie din industria media care contribuie la formarea opiniei publice și se caracterizează printr-o actualitate deosebită și impact de amploare” sau „în cazul în care compania locală dezvoltă sau produce dispozitive medicale în sensul legii privind dispozitivele medicale care sunt destinate diagnosticului, prevenirii, monitorizării, prezicerea, prognozarea, tratarea sau atenuarea bolilor care pun viața în pericol sau sunt destul de infecțioase”.</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
	<p>Art. 4 lit. a) a) activitatea în domeniul hidrometeorologic și geofizic;</p>	<p>Acest domeniu nu este prevăzut de Regulamentul UE și din perspectivă națională ar putea să nu fie crucial.</p>	<p>În caz dacă acest domeniu nu este crucial, recomandăm eliminarea acestuia din lista.</p> <p>În caz contrar, recomandăm comasarea lit. a) cu lit. p) întrucât ar putea fi o suprapunere considerabilă între acestea.</p>
	<p>c) exploatarea infrastructurii din domeniile energiei, transporturilor, apei și canalizării, din domeniul aerospațial, al apărării, electoral;</p> <p>d) exploatarea tehnologiilor inteligenței artificiale, ale roboticii, semiconductorilor, securității cibernetice, a tehnologiilor aerospațiale, a tehnologiilor din domeniul apărării, a tehnologiilor cuantice și nucleare, a nanotehnologiilor și a biotehnologiilor;</p> <p>h) activitățile destinate securității aeronautice;</p>	<p>O serie de domenii importante, cum ar fi domeniul de apărare și domeniul aeronautic sunt divizate și indicate în grupe separate. Acest lucru poate cauza suprapuneri considerabile între grupe precum și o confuzie.</p>	<p>Recomandăm regruparea tuturor aspectelor legate de apărare într-un singur grup.</p> <p>Recomandăm regruparea tuturor domeniilor legate de transporturi după tipuri de transport (de ex. aerian, terestru, maritim) sau, la modul ideal, reformularea restricțiilor în așa fel ca acestea să fie aplicabile doar unor tipuri de transport de importanță deosebită.</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
	<p>i) proiectarea, producția, întreținerea și opera-rea aeronavelor, inclusiv a aeronavelor fără pi-lot la bord, precum și a componentelor pentru acestea;</p> <p>q) producerea, exportul, reexportul, importul armamentelor, al munițiilor și al echipamente-lor militare; produsele, tehnologiile și serviciile care pot fi utilizate la fabricarea și folosirea de arme nucleare, chimice, biologice și de ra-chete;</p>		
	<p>Art. 4 lit. i) proiectarea, producția, întreținerea și opera-rea aeronavelor, inclusiv a aeronavelor fără pilot la bord, precum și a componentelor pen-tru acestea;</p>	<p>Sintagma “aeronave fără pilot la bord” ar putea fi aplicabilă tutu-ror tipuri de drone.</p>	<p>Recomandăm restricționarea doar pentru unele tipuri de drone (de exemplu, cu destinația dublă).</p>
	<p>Art. 4 lit. n) furnizarea de rețele și/sau servicii de comuni-cații electronice mobile sau fixe;</p>	<p>Redacția actuală acestui dome-niu pare a fi prea largă, existând posibilitatea că acest lucru să-i afecteze pe fiecare prestator de servicii mic care ar putea inte-raționa cu rețeaua care cade sub incidența acestei prevederi.</p>	<p>Recomandăm restricționarea aces-tui domeniu la grupuri de operatori de infrastructuri critice/relevante și, unde este posibil, introducerea refe-rințelor la legislația ce guvernează infrastructură critică (care clarifică în continuare termenul “critic”).</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
	<p>Art. 4 lit. o) furnizarea de servicii în porturile naționale;</p>	<p>Sintagma “servicii” pare a fi prea largă și poate să acopere așa activități ca servicii de administrare de clădiri care nu credem că pot afecta securitatea statutului.</p>	<p>Recomandăm restricționarea acestui domeniu prin, de exemplu, specificarea detaliilor cu privire la serviciile specifice ce urmează a fi acoperite (de exemplu, servicii de securitate).</p> <p>În același timp, statul elaborează un proiect de lege pentru revizuirea și completarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova. Acesta ar trebui să introducă definiții noi pentru termeni precum „port maritim”, „port maritim de stat”, „administrație portuară”, „instalație portuară”, „operator al instalației portuare”, etc. De asemenea, ar trebui să fie adoptate regulamente noi privind securitatea portuară și facilitatea traficului maritim. Însă, niciunul dintre aceste acte normative nu prevede noțiunea „port național”, ceea ce ar putea conduce la interpretări ambigue și potențial</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			<p>abuzive ale legii. În plus, singurul port maritim operațional din Moldova este Portul Internațional Liber Giurgiulești, care face obiectul unui acord de investiții direct între Guvern și investitori. Prevederea respectivă din Legea nr. 174/2021 a fost adoptată fără a ține cont de acest acord și de angajamentele statului.</p>
	<p>Art. 4 lit. f), r)</p> <p>f) producerea și achiziționarea în scop de comercializare a mijloacelor de protejare a informațiilor atribuite la secret de stat;</p> <p>r) administrarea registrelor publice ale statului, securitatea informațională.</p>	<p>Aceste domenii se suprapun considerabil. Suplimentar, termenul “securitatea informațională” pare a fi prea largă.</p>	<p>Recomandăm comasarea lit. f) și lit. r) precum și introducerea definiției de securitate informațională.</p>
	<p>Art. 5 lit. (1)</p> <p>Prin bunuri de importanță pentru securitatea statului se înțeleg bunurile nepasibile privatizării incluse în anexa la Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice, precum și bunurile pasibile privatizării a căror listă este aprobată de Guvern, inclusiv cele ce urmează a fi concesionate,</p>	<p>Relevanța acestei prevederi este destul de neclară, atît timp cît cele mai relevante bunuri, evident sunt deținute de entitățile prevăzute la art. 4.</p>	<p>Recomandăm eliminare acestui articol.</p>

Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
	transmise în administrare fiduciară sau în raport cu care urmează a fi atrase investiții private pentru dezvoltarea societăților comerciale cu capital public sau public-privat, dacă acestea se referă la domeniile de importanță pentru securitatea statului stabilite la art. 4 din prezenta lege		

Hotărârea Guvernului nr. 585 din 12 mai 2016 cu privire la Consiliul pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională

Riscul	Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
Anexa nr 1 – Componenta Consiliului pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională				
		Componentă excesivă a Consiliului poate afecta eficiența activității acestuia și majora riscul scurgerilor de informații.		Recomandăm reducerea componenței Consiliului, precum și introducerea posibilității de a numi membri <i>ad-hoc</i> în cazul în care o tranzacție ridică probleme specifice. De exemplu, contribuția Ministerului Agriculturii nu pare a fi

Riscul	Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
				<p>relevantă pentru examinarea chestiunilor legate de aviație.</p> <p>Majoritatea statelor membre ale UE dispun fie de un consiliu/comitet similar dedicat, fie au împuternicit un minister relevant pentru realizarea mecanismelor de examinare. Unele state, precum Slovenia, au introdus posibilitatea ca ministerele competente să creeze comisii <i>ad-hoc</i> pentru analize mai detaliate.</p> <p>De exemplu:</p> <p>Germania: subdiviziuni interne ale Ministerului Federal al Economiei și Acțiunilor Climatice.</p> <p>Franța: o serie de autorități competente sunt reprezentate de către un comitet interdepartamental dedicat examinării ISD, care</p>

Riscul	Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
				<p>este prezidat de către o subdiviziune a Trezoreriei Franței.</p> <p>Malta: un organ dedicat examinării ISD (Oficiul Național de Verificare a Investițiilor Străine Directe).</p> <p>Slovacia: Ministerul Economiei administrează mecanisme și poate autoriza tranzacții, iar restricțiile/condiționarea tranzacțiilor este de prerogativa cabinetului de miniștri al Slovaciei.</p>
Anexa nr 2 – Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională				
	Art. 3. 1)	<p>În sensul prezentului Regulament, proiecte investiționale cuprind:</p> <p>1) proiectele investiționale strategice de importanță națională, selectate de către Consiliu în baza criteriilor elaborate și aprobate de către acesta, în vederea monitorizării lor ulterioare;</p>	<p>Care sunt diferențele între aceste proiecte strategice de importanță națională și proiectele investiționale de</p>	<p>Dacă nu este necesară această diferențiere recomandăm eliminarea prevederii.</p>

Riscul	Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
			importanță pentru securitatea statului prevăzute de Legea nr. 174/2021?	
Anexa nr 3 – Regulamentul cu privire la modul de examinare și aprobare prealabilă a investițiilor de importanță pentru securitatea statului				
	Art. 5.	Pentru solicitarea aprobării prealabile a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, inclusiv aflate în curs de realizare, investitorul potențial, după caz investitorul, prezintă Secretarului Consiliului următoarele documente și informații:	Nu este clar în ce condiții prezentul Regulament ar putea fi aplicabil investițiilor în curs de realizare.	<p>Recomandăm clarificarea circumstanțelor în care Regulamentul ar putea fi aplicabil investițiilor în curs de realizare.</p> <p>Astfel, aparent redacția actuală a legii și a hotărârii de Guvern par a fi contradictorii, întrucât legea pare a fi aplicabilă “investitorilor potențiali” și “aprobărilor prealabile”, fără a reglementa investițiile în curs de realizare.</p> <p>Per general, considerăm că în privința revizuirii art. 7 și art. 11 din lege, ar trebui să se stabilească clar în ce măsură o tranzacție ar putea fi (sau nu) efectivă din</p>

Riscul	Secțiunea	Norma legală	Problema identificată	Recomandări
				punct de vedere juridic înainte de emiterea aprobării de către Consiliu și, respectiv când anume o astfel de aprobare va fi necesară – acest lucru ar clarifica de asemenea și în ce măsură “investițiile în curs de realizare” trebuie fi supuse examinării.
	Art. 13. 2)	soliditatea financiară a investitorului potențial, în special în raport cu tipul de activitate desfășurată în domeniile de importanță pentru securitatea statului ca rezultat al activității desfășurate în prezent și cu cea preconizată a fi desfășurată după realizarea investiției;	Luare solidității financiare a investitorului în considerare poate fi văzută ca contradictorie interpretării Comisiei Europene a prevederilor Regulamentului UE, care constă în faptul că cadrul normativ european privitor la analiza ISD nu trebuie să se bazeze pe motive economice.	Recomandăm alinierea Regulamentului la cadrul normativ european în vigoare.